IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ Komisji Polityki Senioralnej
(nr 14)
z dnia 16 marca 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Senioralnej (nr 14)

16 marca 2021 r.

Komisja Polityki Senioralnej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Joanny Borowiak (PiS)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– informację na temat sytuacji społecznej i ekonomicznej osób starszych zamieszkujących tereny wiejskie oraz możliwości ich wsparcia;

– informację Ministra Infrastruktury na temat dostępu do środków komunikacji publicznej mieszkańców wsi i małych miejscowości w wieku starszym.

W posiedzeniu udział wzięli: **Szymon Giżyński** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Stanisław Szwed** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Rafał Weber** sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury wraz ze współpracownikami oraz **Katarzyna Wieczorowska-Tobis i Rafał Sapuła** stali doradcy Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Grażyna Kućmierowska i Elżbieta Przybylska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dzień dobry. Otwieram 14. posiedzenie Komisji Polityki Senioralnej.

Witam państwa posłów obecnych na posiedzeniu Komisji. Witam obecnych z nami na sali pana ministra Stanisława Szweda, sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, pana ministra Szymona Giżyńskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, panią dyrektor Lidię Ułanowską z Departamentu Polityki Senioralnej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz pana Ireneusza Leśnikowskiego, zastępcę dyrektora Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej Wsi w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Witam również bardzo serdecznie biorącego udział zdalnie w naszym posiedzeniu pana ministra Rafała Webera, sekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury. Witam serdecznie pana Bogdana Oleksiaka, dyrektora Departamentu Transportu Drogowego, pana Jakuba Kapturzaka, zastępcę dyrektora Departamentu Kolejnictwa, pana Krzysztofa Lewczaka, naczelnika wydziału w Departamencie Transportu Drogowego. Witam również bardzo serdecznie naszych ekspertów, stałych doradców Komisji Polityki Senioralnej, panią profesor Katarzynę Wieczorowską-Tobis oraz pana doktora Rafała Sapułę.

Stały doradca Komisji Rafał Sapuła:

Dzień dobry, witam.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Witam państwa wszystkich serdecznie.

Stwierdzam przyjęcie protokołu poprzedniego posiedzenia Komisji wobec niewniesienia do niego zastrzeżeń.

Informuję, że posiedzenie Komisji zostało zwołane przez panią marszałek Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Przypominam, że zgłoszeń do zabrania głosu w dyskusji przez posłów uczestniczących zdalnie w posiedzeniu należy dokonywać poprzez czat w aplikacji Whereby po zalogowaniu się do pokoju wideokonferencyjnego Komisji. Jednocześnie informuję, że posłowie członkowie Komisji obecni na sali głosują przy użyciu urządzenia do głosowania

za pomocą legitymacji poselskiej. Wówczas nie logują się w systemie komunikacji elektronicznej i nie używają tabletów.

Szanowni państwo, przystąpimy teraz do stwierdzenia kworum. Proszę państwa posłów o zalogowanie się do systemu i naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu. Mam informację, że mamy już kworum. A zatem bardzo państwu dziękuję. Poproszę także, żebyśmy nie zamykali głosowania kworum przez jakiś czas, tak żeby te osoby, ci państwo posłowie, którzy nie zdążyli się jeszcze zalogować i potwierdzić obecności, przez kilkanaście minut mieli taką szansę.

Szanowni państwo, a zatem przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Na dzisiejszym posiedzeniu kontynuujemy informacje dotyczące osób starszych zamieszkujących obszary wiejskie. Tematyką tą zajmowaliśmy się na poprzednim posiedzeniu Komisji Polityki Senioralnej. Dzisiaj kontynuujemy informacje z kolejnych resortów. W punkcie pierwszym mamy rozpatrzenie informacji na temat sytuacji społecznej i ekonomicznej osób starszych zamieszkujących tereny wiejskie oraz możliwości ich wsparcia. Tutaj będą referowali panowie ministrowie rodziny i polityki społecznej oraz rolnictwa i rozwoju wsi. W punkcie drugim natomiast mamy rozpatrzenie informacji Ministra Infrastruktury na temat dostępu do środków komunikacji publicznej mieszkańców wsi i małych miejscowości w wieku starszym.

Przystępujemy do realizacji punktu pierwszego. Uprzejmie proszę o zreferowanie informacji przez pana ministra Stanisława Szweda. Jest to informacja, której nie omawialiśmy na poprzednim posiedzeniu Komisji. Uprzejmie proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, część materiałów w jakiś sposób będzie się powtarzała, ponieważ przygotowywaliśmy je na poprzednie posiedzenie Komisji. Może informacyjnie podam główne dane dotyczące sytuacji demograficznej w naszym kraju. Wiemy, że w ostatnich dziesięcioleciach systematycznie wzrasta nam liczba osób w wieku sześćdziesiąt lat i więcej. Mamy większy udział osób starszych względem całej populacji naszych mieszkańców. Na koniec 2019 r. Polskę zamieszkiwało 38,4 mln osób, w tym ponad 9,7 mln osób w wieku sześćdziesiąt lat i więcej. Było to ponad 25%. Perspektywy na kolejne lata są dużo wyższe. Jeżeli popatrzymy na rok 2050, szacuje się, że osób powyżej sześćdziesiątego roku życia będzie ponad 40%. Jest to duże wyzwanie dla nas wszystkich, żeby zapewnić odpowiednią opiekę oraz inne działania, które podejmujemy wobec osób starszych.

Jeżeli byśmy to rozdzieli, to z ogólnej liczby mieszkańców polską wieś na koniec 2019 r. zamieszkiwało 15,349 mln osób, a miasta 23 mln osób. Jeżeli chodzi o podział na wsi na kobiety i mężczyzn, jest podobnie, jest to około 7,653 mln. Są to ogólne dane, ważne informacje dotyczące naszej populacji.

Z istotnych rzeczy, o których warto dzisiaj powiedzieć, jeżeli chodzi o kwestie związane z sytuacją dochodową gospodarstw domowych, sytuacja gospodarstw domowych mieszkańców miast jest zdecydowanie lepsza niż sytuacja gospodarstw domowych mieszkańców wsi. Dochody były różne. W 2018 r., w 2019 r. były one o 25% wyższe w mieście niż na wsi. Sytuacja jest tutaj mniej korzystna, jeżeli chodzi o te działania. W ostatnich latach podejmujemy zmiany dotyczące wspierania szczególnie mniejszych miejscowości. Programy społeczne, które wspierają osoby starsze, także mają służyć temu celowi, żeby wyrównywać szanse osób starszych mieszkających na wsi.

Otrzymali państwo cały materiał. Można się z nim zapoznać. Zwrócę jeszcze uwagę na te programy, które w tej chwili są realizowane. Mają one swoją dynamikę. Program „Senior+" jest dedykowany samorządom na tworzenie dziennych domów seniora i klubów seniora. W latach 2015–2020 na terenie kraju utworzyliśmy prawie 970 ośrodków wsparcia „Senior+", w tym 380 dziennych domów seniora i 662 kluby, na co chciałbym zwrócić uwagę. Mówiłem o tym na ostatnim posiedzeniu Komisji, ale chciałbym podać procentowo, jak to się rozkłada na poszczególne gminy. Jeżeli chodzi o procentowy podział jednostek samorządu terytorialnego ze względu na wielkość, największy udział jest gmin miejskich. Dobrze czytam? Przepraszam, największy udział jest gmin

wiejskich, wynosi on 51%. Jeżeli chodzi o program wieloletni „Senior+”, ponad 50% są to gminy wiejskie, te, na których nam zależało. Akurat w tym ujęciu jest to przedstawiane pozytywnie. Mniejsze miejscowości, większa mobilność samorządów, które tworzą owe jednostki. Mamy tutaj przykłady domów seniora, które funkcjonują na terenie mniejszych miejscowości.

W tym czasie, w latach 2015–2020, działał program ASOS, czyli „Rządowy program na rzecz aktywności społecznej osób starszych”. Przypomnę tylko, że rok temu, w 2020 r., mieliśmy prawie1800 ofert – jest to program skierowany do organizacji pozarządowych – 311 ofert rozpatrzyliśmy pozytywnie. Warto zwrócić uwagę na cztery priorytety w ramach tego programu. Są to: edukacja osób starszych, aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową, usługi społeczne dla osób starszych, w tym usługi zewnętrzne. Mają one duże oddziaływanie, jeżeli chodzi o politykę wspierania mniejszych miejscowości.

Dzisiaj jest już nowy program „Aktywni+”, który także jest skierowany do organizacji pozarządowych. Liczymy, że w tym zakresie także będzie wsparcie.

Przypomnę również o środkach, które przeznaczaliśmy. Warto podkreślić, że w ostatnich latach corocznie na program ASOS były przeznaczane środki w kwocie 40 mln zł, na program „Senior+” w kwocie 80 mln zł. W nowym budżecie, do 2025 r., na dwa programy mamy kwotę 500 mln zł, w tym 300 mln zł na program „Senior+”, i kwotę 200 mln zł na program „Aktywni+”. Jest to kolejne wsparcie.

Wspomnę może jeszcze, dlatego że dotyczy to miejscowości do 60 tys. mieszkańców, o programie „Opieka 75+”, który jest skierowany do osób starszych w wieku siedemdziesięciu pięciu lat zamieszkujących gminy wiejskie, gminy wiejsko-miejskie czy gminy miejskie do 60 tys. mieszkańców. Chodzi o poprawę dostępności do usług opiekuńczych. Zaczynaliśmy od skierowania programu do miejscowości do 20 tys. mieszkańców, dzisiaj jest to 60 tys. mieszkańców. Program dobrze się rozwija. W ubiegłym roku była to kwota 21 mln zł. W tym roku w tej chwili mamy już zgłoszenia na kwotę 28 mln zł. Jest to wsparcie działań opiekuńczych. Program ten także rozszerzyliśmy w tym zakresie, że samorządy mogą zlecać firmom prywatnym wykonywanie usług opiekuńczych. To zdecydowanie poprawi program „Opieka 75+”.

Może tyle na początek. Jak już powiedziałem, część materiałów przedstawialiśmy państwu na poprzednim posiedzeniu Komisji. W poszczególnych programach dosyć trudno jest rozdzielić tylko kwestie związane z polską wsią. Staramy się, żeby w ramach programów mniejsze miejscowości były aktywnie promowane. Na podstawie danych, które mamy, wydaje się, że kierunek jest pozytywny. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze za przygotowanie materiałów zarówno na poprzednie, jak i na dzisiejsze posiedzenie Komisji. Chciałabym zauważyć, że na podstawie działań podejmowanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, programów rządowych, które są realizowane, widać wsparcie, które płynie szczególnie do mieszkańców obszarów wiejskich, do mniejszych miejscowości. Tak jak powiedział pan minister, zależy nam na wyrównywaniu szans. Rzeczywiście jest to widoczne. Bardzo się cieszę, że programy takie jak „Senior+” i „Aktywni+” są kontynuowane, dlatego że chociażby w przypadku domów i klubów seniora na obszarach wiejskich z całą pewnością państwo posłowie, którzy pracują w Komisji Polityki Senioralnej, interesują się tą tematyką, tymi sprawami… Widać po to naszej obecności. W ubiegłym tygodniu miałam możliwość odwiedzenia w moim regionie klubu seniora w Toporzyszczewie Starym, który właśnie został otwarty. Jest finansowany ze środków programu rządowego. W gminie Bądkowo odwiedzałam z kolei klub „Maluch+”. Pięknie widać wsparcie od najmłodszych do seniorów.

Jeżeli chodzi o seniorów, którzy są podopiecznymi, uczestnikami zajęć w klubie, rzeczywiście bardzo często tak jest, że jest to jedyne miejsce, jedyna możliwość na obszarach wiejskich kontaktów społecznych, rozwoju, realizacji swoich pasji. To bardzo ważne, że programy te są realizowane. Myślę, że trzeba podziękować włodarzom gmin za to, że aplikują o środki do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej po to, żeby wspierać swoich mieszkańców. Bardzo dziękuję panu ministrowi Szwedowi.

Uprzejmie proszę pana ministra Szymona Giżyńskiego o przedstawienie nam informacji dotyczącej osób z obszarów wiejskich pod kątem działań realizowanych przez resort rolnictwa i rozwoju wsi. Bardzo proszę, panie ministrze. Obok jest czarny klips.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Szymon Giżyński:

Przepraszam bardzo, pierwszy raz jestem służbowo u państwa. Dobrze mnie już słychać?

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Tak, dobrze.

Sekretarz stanu w MRiRW Szymon Giżyński:

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, pan minister Stanisław Szwed częściowo dotknął spraw statystycznych, które muszą być dokładnie takie same, jeżeli chodzi o podłoże działań na rzecz osób starszych w długoletniej perspektywie wraz z pewnymi prognozami, jak w najbliższych dziesięcioleciach będzie się kształtować sytuacja osób starszych. W takiej perspektywie będziemy rozpatrywać rzeczywistość przez cały czas działalności Komisji oraz naszej aktywności w różnych ministerstwach. Jak zauważyła pani przewodnicząca, zresztą w ramach bardzo niekontrowersyjnej i oczywistej uwagi, jeżeli chodzi o perspektywę rządową, jest to kwestia całego rządu i bez mała wszystkich ministerstw. Podobnie jest u nas w ministerstwie. Zajmuje się tym pozostający pod moją opieką departament do spraw społecznych. Jest najzupełniej oczywiste, że każdy z departamentów musi mieć własny wycinek zainteresowania i aktywnego uczestnictwa w owych programach.

Jest najzupełniej oczywiste, że z różnych powodów, przede wszystkim funkcjonalnych, przede wszystkim prawnych, z powodów swojego przeznaczenia, rolę perspektywiczną w zakresie podtrzymywania statusu osób starszych na obszarze wiejskim pełni oczywiście Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, która zapewnia kompleksową obsługę ubezpieczenia rolników i ich rodzin oraz świadczeniobiorców, czyli emerytów i rencistów. Wiadomo, że świadczenia pobierane przez rolników, delikatnie mówiąc, nie należą do najwyższych, ale mimo to stanowią jednak o pewnym poczuciu bezpieczeństwa, stabilizacji, zwłaszcza w sytuacji, kiedy nasz rząd zadbał o to, żeby funkcjonowała coroczna waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych oraz trzynasta i czternasta emerytura. Stabilizacja ta ma podstawowe znaczenie także, a może przede wszystkim w perspektywie losów osób starszych na wsi w najbliższych latach, w najbliższych dekadach.

Myślę, że warto tutaj także powiedzieć o pewnym naturalnym zróżnicowaniu losów osób starszych mieszkających na wsi, które przecież w naturalny sposób różnią się od siebie w każdy możliwy do zidentyfikowania sposób, różnią się pod względem stanu zdrowia. Są osoby niezwykle sprawne, kwitnące, silne, niezwykle zasobne w wartości intelektualne, kreatywne. Są też takie osoby, którym trzeba po sąsiedzku, w najbliższej odległości pomagać.

Myślę, że kapitał, który jest na wsi, summa summarum jest z ogromną przewagą elementów pozytywnych, rozwojowych, na których możemy kształtować pewne bardzo ambitne strukturalne pomysły o trwałym charakterze w pojęciu instytucjonalnym, dlatego że współczesne badania socjologiczne, bardzo poważne, autorytatywne, dogłębne badania podsumowywane i komentowane przez wybitnych socjologów świadczą o tym, że nastąpił bardzo silny przełom w postrzeganiu polskiej wsi, w postrzeganiu mieszkańców wsi przez ogół Polaków. Polega to na tym, że 81% Polaków, mieszkańców całego kraju, a myślę, że badania te były przeprowadzone także poza granicami w dużych polskich skupiskach, 81% polskiej populacji, mówiąc statystycznie i socjologicznie, twierdzi, że mieszkańcy polskiej wsi są wspaniałymi, wielkimi polskimi patriotami, depozytariuszami polskiej tożsamości narodowej, ludźmi, od których w przyszłości zależy nasza tożsamość, nasza narodowa kondycja, a tym samym polska racja stanu. Z ufnością powierzają ludności wiejskiej sztandar narodowych, państwowych interesów w ich najprostszej funkcji, jaką jest pielęgnowanie, co ma olbrzymie wychowawcze, edukacyjne znaczenie.

Do tego dochodzi jeszcze jedna bardzo istotna socjologiczna charakterystyka – 64%, a zatem trochę mniej, ale także bardzo dużo, Polaków uważa, że mieszkańcy wsi są znakomitymi menadżerami, przedsiębiorcami, że są bardzo pomysłowi, zaradni, bardzo obyci z regułami gospodarki rynkowej, że świetnie sobie radzą i w rolnictwie, i w usłu-

gach, i w tym, czym się na wsi zajmują. Są to bardzo pocieszające informacje, dlatego że na tym można w ogromnym stopniu bazować. Jeżeli będzie wiejska warstwa, sporo osób, które sprawy osób starszych, czyli także siebie w ogromnym stopniu, jak to się przysłowiowo mówi, będą brały przede wszystkim w swoje ręce, będą tym zawiadywać, ciesząc się dobrym zdrowiem, na polskiej wsi mogą się dziać rzeczy znakomite, może nawet fenomenalne w zakresie kreowania postaw, kreowania różnych znaczących faktów kulturowych, także tych, które składają się na coś, co będzie rozstrzygać o kondycji osób mieszkających na wsi, o ich bycie, o ich losie. Jest to pewna solidarność, solidaryzm narodowy demonstrowany właśnie w obszarach wiejskich.

Państwo musi tutaj stwarzać pewne ramy, możliwości ekspresji właśnie takich postaw. Są na to wielorakie szanse. Od kilku lat funkcjonuje Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, co jest znakomitą, spotęgowaną, potęgującą się ofertą właśnie, jeżeli chodzi o inicjatywy w obszarze wiejskim. Proszę dobrze skojarzyć te nazwy i potrzeby – Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi. Przecież to ewokuje takie pojęcia jak umiłowanie tradycji, jak to, o czym mówiłem, patriotyzm, tożsamość. Wszystko to jest krainą, otoczką pewnego prawdziwego, niekłamanego, bardzo poszukiwanego, oczywistego i bardzo w Polsce potrzebnego autorytetu. Polska wieś powinna być nie strefą ciszy, ale bardzo dynamiczną strefą narodowego autorytetu, siły tradycji. Przecież te struktury, w które jako rząd bardzo inwestujemy, są to struktury mające pieczę tradycji, pieczę tradycjonalistyczną. Wątki te są obecne i w kołach gospodyń wiejskich, i w pewnym zachowaniu się bardzo charakterystycznym dla zadomowionej kultury wiejskiej, kultury tradycjonalistycznej – mówię tutaj oczywiście o strażach pożarnych, o OSP – na czele z pewnym rytmem życia religijnego, duchowego, które na szczęście stwarza jeszcze wiejska parafia, jednak osobna, jednak mająca przewagę życia wspólnotowego nad parafią wielkomiejską.

Myślę, że jest to bardzo pozytywna perspektywa. W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi intensywnie poszukujemy powszechności i szansy dla jej zrealizowania. Mamy tutaj państwu do zaprezentowania bardzo obszerny materiał, który się czyta około godziny, a gdyby go omawiać, trwałoby to trzy razy dłużej. Wraz z panem dyrektorem Leśnikowskim nie uczynimy tego faux pas. Może pan dyrektor jeszcze uzupełni w kilku zdaniach. Mówiłem o konieczności zinstytucjonalizowania wszystkich pomysłów, których mamy już całkiem sporo, a także zbudowania wokół owych pomysłów instytucji, ich perspektywicznych możliwości już realizowanych.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Przepraszam bardzo, jeżeli mogę, panie ministrze. Przygotowaliście państwo bardzo obszerny materiał, za co bardzo dziękujemy. Jako posłowie mieliśmy szansę zapoznać się z nim. Tak jak pan minister teraz powiedział, może poproszę o informacje właśnie odnośnie do planów, które państwo zarysowaliście, odnośnie do działań, które państwo realizujecie, żeby poprawić jakość życia seniorów na polskiej wsi.

Sekretarz stanu w MRiRW Szymon Giżyński:

Powiem jeszcze dosłownie dwa zdania, dlatego że bardzo się to nadaje na résumé. Oczywiście to wszystko musi być ujęte w język prawny, w język ustawowy, w język pojęciowy po to, żeby było możliwe do zastosowania w praktyce. W tej chwili pracujemy nad definicją i nad konsekwencją takiej definicji, nad wprowadzeniem do polskiego porządku prawnego definicji rolnictwa społecznego oraz modelu gospodarstwa opiekuńczego rozumianego jako świadczona w gospodarstwie rolnym usługa w zakresie opieki dziennej lub integracji społecznej na rzecz osób i rodzin, oczywiście w obszarze wiejskim, w celu poprawienia ich funkcjonowania. Jest to pewne oczywiste novum, które na pewno stanowi odpowiedź na zagrożenia i konieczności najbliższych dekad. Myślę, że jednocześnie można to wpisywać w bardzo pozytywny rezonans, który powoduje świadomość tych wielkich szans, które wiążą się w dalszym ciągu z polską wsią, także w warstwie kulturowo-duchowej skupionej wokół ludzi starszych jako tych, którzy są piewcami tradycji, dobrych, mądrych wspomnień. Można tu budować fakty, które dla całego narodu, dla całej wspólnoty narodowej mogą być bardzo ważne i nośne, oczywiście pod warunkiem narodowego, społecznego solidaryzmu.

Jeżeli pan dyrektor ma do dodania jeszcze kilka zdań, to bardzo proszę. Mam nadzieję, że w zakresie najważniejszych intencji, może nie intuicji, ale intencji i sformułowań, gotowych planów i ofert przynajmniej w jakiejś części spełniłem oczekiwania pani przewodniczącej i szanownych państwa posłów. Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Chciałabym zauważyć, że jak wynika z państwa materiałów i jak rzeczywiście jest to realizowane, województwem, które jest pionierem w zakładaniu gospodarstw opiekuńczych, o których mówił pan minister, jest moje województwo, czyli województwo kujawsko-pomorskie. Muszę powiedzieć, że jestem z tego dumna. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie w ramach projektu „Zielona opieka" prowadzi piętnaście gospodarstw w województwie kujawsko-pomorskim. Rozumiem, panie ministrze, że są to prekursorskie gospodarstwa, których doświadczenia będą później szansą do wykorzystania dla innych gospodarstw. Czy jest to forma pilotażu?

Sekretarz stanu w MRiRW Szymon Giżyński:

Znakomicie to pani przewodnicząca ujęła. Bardzo właściwie.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Proszę bardzo. Jeżeli pan dyrektor Leśnikowski chciałby coś dodać, poproszę. Pana ministra proszę o wyłączenie mikrofonu.

Zastępca dyrektora Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej Wsi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ireneusz Leśnikowski:

Pani przewodnicząca, drodzy państwo posłowie, rzeczywiście można powiedzieć, że projekt związany z gospodarstwami opiekuńczymi jest jednym z najważniejszych projektów, które w tej chwili są prowadzone w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jak już powiedział pan minister, a właściwie panowie ministrowie, społeczeństwo starzeje się. Problem ten jest przez nas wszystkich dostrzegany. Na pewno będziemy starali się go rozwiązać.

Pomysł gospodarstwa opiekuńczego to nie tylko pomysł dla tych, którzy wymagają wsparcia opiekuńczego, aktywizującego, ale także dla opiekunów tych osób, rodzin, które często z powodu niepełnosprawności osoby starszej muszą zrezygnować z aktywności zawodowej. Tak więc jest to projekt, który dotyczy nie tylko tych osób, ale także całych rodzin.

W tej chwili gospodarstwa opiekuńcze rzeczywiście działają w różnych formach, na przykład stowarzyszeń bądź ośrodków związanych z lokalnymi ośrodkami doradztwa rolniczego. Przykład, który podała pani przewodnicząca, jest właśnie przykładem tego. W polskim prawie brakuje definicji tego rodzaju działalności oraz zasad jej realizacji. Dlatego w ministerstwie skupiamy się właśnie nad tym, żeby umocować taką działalność w gospodarstwie rolnym w polskim systemie prawnym. W ramach konsorcjum w składzie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie, Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Rolniczy w Krakowie realizujemy projekt, który ma stworzyć definicję i wprowadzić ją do obiegu prawnego.

Projekt jest podzielony na dwie fazy, badawczą i przygotowania do praktyki, do zastosowania wyników. Pierwsza faza zakończyła się w czerwcu minionego roku, druga zaczęła się szybko, dlatego że w lipcu, a skończy się z końcem tego roku. W ramach projektu realizowanych jest siedem zadań: modele starzenia się na obszarach wiejskich, diagnoza postaw społecznych, analiza kosztów, identyfikacja i analiza podejmowanych inicjatyw w zakresie łączenia działalności rolniczej i opiekuńczej w Polsce, opracowanie modelu gospodarstwa opiekuńczego i strategii jego wdrażania. Jeżeli chodzi o fazę dostosowania wyników badań do praktyki, przygotowanie do zastosowania w praktyce usług społeczno-opiekuńczych, wiodącą rolę będzie miał Uniwersytet Jagielloński. Ostatnie, siódme, zadanie to opracowanie projektu nowych regulacji prawnych oraz budowanie poparcia społecznego dla proponowanych rozwiązań, w tym prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych. Przy wprowadzeniu nowego działania, nowego projektu na polskiej wsi bez tego po prostu się nie obędzie. Tutaj wiodącą rolą będzie rola Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W tej chwili działa strona internetowa projektu. Można zajrzeć na stronę growid.pl. Faza badawcza od dnia 28 lipca oczekuje na ocenę Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Jak powiedziałem, obecnie jesteśmy w ostatniej fazie. Będziemy realizować wyniki fazy badawczej, wdrażać je do praktyki.

Jest już przygotowany projekt rozporządzenia, przepraszam, zarządzenia prezesa Rady Ministrów w sprawie powołania międzyresortowego zespołu do spraw wdrożenia modelu opiekuńczego. Został on skierowany do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów. Myślę, że projekt ten doskonale wpisuje się w proces deinstytucjonalizacji pomocy społecznej, polegający na przejściu od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywieniowej ostatnio sporządził badania i stwierdził, że na wsi w ostatnim czasie można dostrzec aktywizację lokalnego społeczeństwa, lokalnych organizacji społecznych o uznanym charakterze, jak koła gospodyń wiejskich czy ochotnicze straże pożarne, ale także lokalnych małych stowarzyszeń, które chciałyby poprawić los, byt w najmniejszej lokalnej ojczyźnie, po prostu w swojej wsi.

Mam nadzieję, że projekt gospodarstwa opiekuńczego zyska uznanie w społeczeństwie, że zostanie przyjęty, zaadaptowany, że będziemy mogli powiedzieć, że seniorzy na wsi znajdą opiekę właśnie u siebie, we własnej wsi, wśród znajomych, będą mogli się tam spotykać również ze swoimi znajomymi, z osobami w podobnej kondycji, w podobnym wieku. Przy okazji unikniemy złego procesu wykluczenia społecznego. Będą zaopiekowani, będą mogli zjeść na miejscu posiłek. Wszystko to będzie w gronie znajomych, ludzi, których znają, cenią, z którymi się dobrze czują.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję, panie dyrektorze, za przedstawienie kryteriów doprecyzowujących w zakresie realizacji pilotażu dotyczącego gospodarstw opiekuńczych. Chciałabym zauważyć, że cele, o których wspomniał pan dyrektor, są właśnie bardzo istotne dla poprawy jakości życia seniorów z obszarów wiejskich, którzy często borykają się także z samotnością. Jako że wiemy, że nie przesadza się starych drzew, opiekę seniorom należy zapewnić w miejscu, w którym mieszkają, w ich najbliższym środowisku. Projekt ten jest projektem bardzo dobrym. Mam nadzieję, że efekty, które zostaną zaprezentowane, pozwolą na wdrożenie go na skalę ogólnopolską. Bardzo dziękuję.

Jeżeli państwo pozwolicie – skonsultowałam się tu z panią przewodniczącą Matysiak – przed otwarciem dyskusji teraz poprosimy jeszcze o informację pana ministra Rafała Webera po to, żebyśmy mogli odnieść się do wszystkich trzech informacji z trzech resortów. Pan minister Weber przedstawi nam informację dotyczącą dostępności do środków komunikacji publicznej mieszkańców obszarów wiejskich i małych miejscowości z uwzględnieniem osób w wieku senioralnym. Bardzo proszę, panie ministrze. Panie ministrze, nie słychać. Nie słychać pana. Być może trzeba włączyć mikrofon.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury Rafał Weber:

Teraz powinno być lepiej.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Teraz jest idealnie.

Sekretarz stanu w MI Rafał Weber:

Zostałem wyłączony przez sekretarza Komisji, ale to nic. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panowie ministrowie, szanowni państwo, faktycznie temat transportu zbiorowego na obszarach wiejskich, w szczególności w kontekście osób starszych, jest bardzo istotny. W Ministerstwie Infrastruktury zdiagnozowaliśmy dwie grupy społeczne, dla których nie tyle warto, ile należy organizować spójny transport zbiorowy. Pierwsza grupa to osoby młodsze, uczniowie i studenci. Codziennie muszą dojeżdżać do miejsc nauki, a nie posiadają uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi albo nie posiadają środków finansowych na to, żeby je zakupić. Druga grupa społeczna to oczywiście osoby starsze, które z różnych względów nie mogą prowadzić pojazdów indywidualnych. Dla nich transport zbiorowy powinien być bardzo dobrze zorganizowany.

Swoją wypowiedź podzielę na dwie części. W pierwszej części skupię się na autobusowym transporcie zbiorowym. W drugiej części dokonam krótkiego wstępu do kwestii kolejowego transportu zbiorowego. Kwestię tę rozwinie pan dyrektor Kapturzak, który jest na łączach razem z nami.

Szanowni państwo, jeżeli chodzi o transport autobusowy, zgodnie z ustawą z 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym – ustawa ta weszła w życie 1 marca 2011 r. – za transport zbiorowy, za organizację transportu publicznego odpowiada jednostka samorządu terytorialnego. Przepisy ustawy ustanowiły organizatorów transportu zbiorowego, którymi w transporcie drogowym są właśnie jednostki samorządu terytorialnego, czy to na poziomie gminy i powiatu, czy to na poziomie województwa. Zgodnie z art. 8 ustawy do zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego należy planowanie i rozwój transportu, a także organizowanie i zarządzanie publicznym transportem zbiorowym. Organizatorzy publicznego transportu zbiorowego znający potrzeby przewozowe mieszkańców ze swoich obszarów decydują, które linie autobusowe należy uruchomić, przy czym kształt owych połączeń i konkretny przebieg linii komunikacyjnych powinien, a w naszej ocenie wręcz musi odzwierciedlać rzeczywiste potrzeby pasażerów.

Jakie obecny rząd przygotował instrumenty wsparcia dla organizatorów transportu zbiorowego w naszym kraju? Podstawowym narzędziem wspierającym organizację transportu zbiorowego użyteczności publicznej jest Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych. Narzędzie to zostało stworzone jeszcze w poprzedniej kadencji, w roku 2019. Funkcjonuje od 1 września 2019 r. Polega na wsparciu finansowym dla jednostek samorządu terytorialnego, które organizują transport zbiorowy, organizują autobusowe linie komunikacyjne użyteczności publicznej. Wprowadzenie mechanizmu wsparcia pomaga w zwiększeniu transportu autobusowego, szczególnie dla mieszkańców obszarów położonych z dala od dużych aglomeracji miejskich.

W sytuacji, w której nieopłacalne było organizowanie tego typu transportu przez podmioty komercyjne albo jednostki samorządu terytorialnego uważały, że ze względów finansowych same nie są w stanie udźwignąć organizacji tego typu linii autobusowych, podjęliśmy decyzję, żeby wspierać tego typu inicjatywy. Naszą ofertą jest oferta dofinansowania linii autobusowej w maksymalnej wysokości 3 zł do wozokilometra. Taka stawka obowiązuje od 1 kwietnia 2020 r. Została ona wówczas zwiększona ze względu na sytuację epidemiczną w Polsce, ze względu na dużo mniejszą liczbę pasażerów, którzy siłą rzeczy korzystali z transportu zbiorowego w naszym kraju. Stawka ta została utrzyma w roku 2021. Będę chciał, żeby wysoka stawka wsparcia do wozokilometra została utrzymana również w kolejnych latach.

Mam nadzieję, że w drugim kwartale tego roku zaprezentujemy już zmiany ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, a także będziemy zmieniać niektóre elementy Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, tak żeby narzędzie to było jeszcze bardziej atrakcyjne, jeszcze częściej wykorzystywane przez samorządowców w naszym kraju. Usprawni to również organizację transportu autobusowego w Polsce, jak też dostępność do tego typu transportu dla osób starszych zamieszkujących tereny wiejskie.

Jeżeli chodzi o rok 2021 oraz małe podsumowanie linii, które zostały zorganizowane przy wsparciu środków rządowych, z informacji, które mamy od wojewodów, wynika, że w ramach Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych dopłatą objęto funkcjonowanie 3865 linii komunikacyjnych. Linie te funkcjonują. Z całą mocą i z całą odpowiedzialnością trzeba powiedzieć, że funkcjonują one dzięki temu, że są wspierane ze środków rządowych. Przewozy objęte dopłatą w roku 2021 objęły obszar około 1520 gmin. Obszar ten jest zamieszkały przez około 25 mln osób. Tak wygląda funkcjonowanie rządowego Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. Jeszcze raz powtarzam, że narzędzie to będzie przez nas rozwijane, tak żeby jeszcze większa liczba samorządowców mogła z niego skorzystać.

Przechodząc do zarysu transportu kolejowego – tutaj sytuacja jest trochę inna. Jeżeli chodzi o organizację kolejowego transportu zbiorowego, zgodnie z przepisami ustawy z 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym organizatorem publicznego transportu zbiorowego, w zależności od zasięgu przewozów, jest gmina bądź związek międzygminny, powiat lub miasto na prawach powiatu, związek powiatów, województwo

albo minister właściwy do spraw transportu. Tutaj minister właściwy do spraw transportu ma obowiązek organizować transport zbiorowy w Polsce, ale tylko i wyłącznie w zakresie przewozów międzywojewódzkich i międzynarodowych. Jest to ta dziedzina, za którą bezpośrednio odpowiada minister właściwy do spraw transportu.

Pozostałe połączenia, które są istotne z uwagi na potrzeby transportowe regionalne czy lokalne, są organizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, o których wcześniej wspomniałem. Przewozy te właśnie tak są organizowane, ponieważ ze względu na swój charakter odpowiadają mieszkańcom danego obszaru administracyjnego.

Trzeba także zauważyć, że ważnym zadaniem samorządów jest integracja regionalna transportu kolejowego z transportem drogowym. Ponieważ samorządy wojewódzkie mają wpływ na funkcjonowanie obydwu gałęzi transportu, powinny prowadzić do ich integracji organizacyjnej, tak żeby transport drogowy pełnił funkcję uzupełniającą w stosunku do transportu kolejowego. Tam, gdzie nie może dotrzeć pociąg, powinien docierać autobus. Autobus powinien być skomunikowany, podpięty pod pociągi tak, żeby dowieźć pasażerów do danego przystanku kolejowego albo danego miejsca przesiadkowego, a tam pasażerowie spokojnie mogliby się przesiąść właśnie na transport kolejowy.

Z mojej strony, jeżeli chodzi o wprowadzenie – to tyle. Teraz poproszę pana dyrektora Kapturzaka o uzupełnienie mojej wypowiedzi, szczególnie w kontekście oferty specjalnej, którą przygotowało PKP Intercity jako państwowy przewoźnik, a która jest skierowana do osób starszych, a także w kontekście programów, które umożliwiają podejmowanie działań na rzecz poprawy dostępności do środków komunikacji publicznej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Bardzo proszę pana dyrektora Kapturzaka o zabranie głosu.

Zastępca dyrektora Departamentu Kolejnictwa Ministerstwa Infrastruktury Jakub Kapturzak:

Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, mam nadzieję, że mnie słychać.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Tak. Słychać pana bardzo dobrze.

Zastępca dyrektora departamentu MI Jakub Kapturzak:

W pierwszej kolejności chciałbym rozwinąć kwestie, o których wspomniał pan minister Weber w zakresie ofert PKP Intercity. Jest to przewoźnik, z którym minister właściwy do spraw transportu ma podpisaną umowę PSC, czyli dofinansowania nierentownych połączeń międzywojewódzkich i międzynarodowych. „Bilet dla seniora" to stała oferta dla każdego, kto ukończył sześćdziesiąt lat. Jest to zniżka 30% w komunikacji krajowej we wszystkich pociągach w obu klasach. Dokumentem uprawniającym jest dowód ze zdjęciem potwierdzającym tożsamość oraz wiek. Drugą ofertą jest ulga 37% na dwa przejazdy w drugiej klasie w komunikacji krajowej dwa razy do roku. Druga ulga, która przysługuje emerytom i rencistom, jest tzw. ulgą ustawową finansowaną ze środków budżetu państwa.

Programem, o którym także wspomniał pan minister Weber, jest program „Kolej+", który aktualnie jest realizowany przez województwa. Jest to program rządowy. Polega on na tym, że wybrane w drodze konkursowej odcinki linii kolejowych, które łączą miejscowości średniej wielkości – mowa jest tutaj o miejscowościach o 10 tys. mieszkańców – na których zawieszono ruch lub które zostały poddane faktycznej, nie prawnej, tylko faktycznej likwidacji, zostaną odbudowane. W projekcie tym można także ująć nieistniejące aktualnie odcinki. Budżet państwa sfinansuje 85% wydatków na takie inwestycje, pod warunkiem że strona samorządowa sfinansuje 15% i przygotuje odpowiednie dokumenty, studia wykonalności, które pozwolą wytypować poszczególne projekty do konkursu, pozwolą zakwalifikować je do realizacji.

Drugim z programów, który ma szczególnie dotyczyć ludzi mieszkających poza miastami, jest obecnie przygotowywany program przystankowy, który lata 2020–2025 ma…

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo przepraszam, panie dyrektorze, ale mamy jakieś kłopoty techniczne. Coś nam się zawiesza w połączeniu.

Zastępca dyrektora departamentu MI Jakub Kapturzak:

…dla potrzeb osób z problemami w poruszaniu się. Jest to główna zasada. Wszystkie inwestycje realizowane w Unii Europejskiej ze środków publicznych muszą wypełniać owe zasady. Dotyczy to zarówno infrastruktury, czyli dworców, peronów, kładek, schodów ruchomych itp., jak i taboru kolejowego. Jest to kwestia szerokości drzwi, kwestia toalet dla osób niepełnosprawnych, kwestia komunikacji wewnątrz pociągu.

W zakresie infrastruktury kolejowej zasadniczo jest to całkowita odpowiedzialność ministra właściwego do spraw transportu, który w tym zakresie finansuje wydatki narodowego zarządcy infrastruktury kolejowej, czyli PKP PLK. W bardzo ograniczonym zakresie jest to odpowiedzialność samorządów, o ile dana linia kolejowa, na której byłyby realizowane takie inwestycje, byłaby w gestii zarządcy infrastruktury, który podlega władzom województwa. Jest tylko kilka takich przypadków w Polsce. Głównie chodzi o Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei oraz Pomorską Kolej Metropolitalną.

Chciałbym jeszcze rozwinąć kwestię, o której mówił pan minister, czyli kwestię pewnej hierarchiczności zarządców infrastruktury. Dotyczy to kwestii, o których mówił pan minister, czyli konieczności skomunikowania z pociągami dalekobieżnymi pociągów regionalnych oraz autobusów regionalnych, po to żeby stworzyć racjonalny system, w którym środki transportu generujące mniejsze koszty stałe będą dowoziły pasażerów do pociągów dalekobieżnych, które z oczywistych przyczyn nie mogą się zatrzymywać we wszystkich lokalizacjach, w których mieszkają ludzie, bez względu na ich wiek, nie mogą się zatrzymywać w mniejszych ośrodkach. Tutaj, jak pan minister zwrócił uwagę, nie ma bezpośredniej odpowiedzialności ministra, który organizuje komunikację międzywojewódzką i międzynarodową. Natomiast oczywistym pozytywnym wpływem działania ministra na sytuację osób mieszkających w mniejszych ośrodkach jest stałe zwiększanie liczby pociągów, co umożliwia zwiększanie liczby postojów oraz otwieranie postojów w miejscowościach, w których od wielu lat takich postojów nie było.

Od czerwca bieżącego roku uruchomimy nowy pociąg Warszawa–Białystok, tym razem przez Siedlce, Czeremchę, Hajnówkę, co spowoduje, że takie powiaty jak Hajnówka, Bielsk Podlaski, Czeremcha uzyskają zatrzymania naszych pociągów. Przez lokalne samorządy możliwe będzie zorganizowanie komunikacji dowozowej. Od nowego rozkładu jazdy – podaję tylko dwa takie przykłady – przywrócimy dalekobieżną komunikację kolejową na linii kolejowej nr 33 na północ od Płocka w stronę Grudziądza, co spowoduje, że w takich miejscowościach jak Grudziądz czy Rypin też będą się pojawiały pociągi dalekobieżne. Mówię tutaj o siedzibach powiatów. Stworzy to lokalnym samorządom możliwość oparcia swojej oferty o naszą ofertę, tak żeby mieszkańcom mniejszych miejscowości umożliwić bardziej komfortowe podróżowanie także pociągami, które są uruchamiane na zlecenie właściwego ministra.

To tyle z mojej strony. Oczywiście w razie pytań służę pomocą. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję. Dziękuję, panie ministrze, za przedstawienie wyczerpującej informacji. Dziękuję również panu dyrektorowi. Panie ministrze, w poprawie dostępności do środków komunikacji publicznej, do środków komunikacji w ogóle bardzo istotne jest to, co jest czynione już od poprzedniej kadencji, czyli program odtwarzania połączeń kolejowych i autobusowych. Jest to szczególnie istotne właśnie dla mieszkańców obszarów wiejskich, właśnie dla mieszkańców mniejszych miejscowości. Osoby te doświadczyły likwidacji połączeń kolejowych w poprzednich latach, za czasów naszych poprzedników, likwidacji połączeń autobusowych. Dzisiaj rzeczywiście imponujące są liczby, które przedstawił pan minister, liczby gmin, które korzystają z dofinansowania do połączeń autobusowych. Myślę, że wielu mieszkańców naszych regionów przychodziło do biur poselskich z dużą liczbą takich spraw. Także tego doświadczałam. Chodzi o problemy z połączeniami, problemy związane z tym, że swego czasu połączenia te znikały. Dzisiaj są one odtwarzane.

Podziękowania dla gmin, które wnoszą o dofinansowanie właśnie na rzecz mieszkańców obszarów, które do tej pory były zagrożone nawet wykluczeniem komunikacyjnym. W tej chwili jest to naprawiane. Mieszkańcy tych obszarów mogą korzystać z połączeń, co jest niezwykle istotne, jak powiedział pan minister, dla dwóch grup, dla uczniów i studentów, którzy dojeżdżają do większych miast po to, żeby się kształcić, jak też właśnie dla osób w wieku senioralnym, które często korzystają z połączeń także po to, żeby załatwiać ważne sprawy, ale też po to, żeby chociażby dojechać do jakiejś specjalistycznej przychodni w tym celu, żeby zadbać o swoje zdrowie, czy też dojechać do bardziej odległego urzędu. To wszystko jest niezwykle istotne. Za to wszystko dziękuję.

Chciałabym tutaj wspomnieć, gdyż wydaje mi się, że za mało to wybrzmiało, o programie inwestycji dworcowych. Jest to szalenie ważny program, który zakłada remonty, modernizację dworców w tych miejscach, na tych obszarach, gdzie połączenia kolejowe są przywracane. Tam z kolei ogromną rolę spełniają tzw. dworce systemowe, kompaktowe. Są to te możliwości, które ministerstwo realizuje po to, żeby poprawić jakość życia mieszkańców mniejszych miejscowości, a także, a może przede wszystkim mieszkańców obszarów wiejskich.

Bardzo dziękuję, panie ministrze, za wyczerpującą informację, za przedstawienie danych. Otwieram dyskusję nad trzema informacjami jednocześnie. Mam pytanie, kto z państwa posłów chciałby zadać pytanie. Już wcześniej zgłosiła się pani przewodnicząca Paulina Matysiak. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Paulina Matysiak (Lewica):

Dzień dobry. Dziękuję za udzielenie głosu. Mam dwa pytania, jedno do pana ministra Szweda. Wiem, że to już taka nasza tradycja, że zaczynamy od pytań do pana ministra. Chodzi o dwie kwestie. Panie ministrze, pierwsza to kwestia dotycząca tego, jak ministerstwo zamierza przeciwdziałać problemowi ubóstwa wśród osób starszych. Wiemy, że przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na jedną osobę w gospodarstwach domowych co prawda wzrósł w porównaniu do roku 2018 i w 2019 r. wynosił 2108 zł, ale wśród seniorów nadal mamy osoby, które żyją w ubóstwie. Połowa owych osób posiadała dochód poniżej średniej. Dla starszej osoby, a w dodatku takiej, która mieszka samotnie, utrzymanie siebie, mieszkania, zakup leków, gdyż większość seniorów z różnych przyczyn musi regularnie przyjmować leki, stanowi ogromne wyzwanie. Często zmusza ją to do ogromnych wyrzeczeń. Problem ten w dużej mierze oczywiście dotyczy najstarszych grup seniorów. Pytanie, jak ministerstwo zamierza wesprzeć owe osoby. Jest to jedna kwestia.

Druga kwestia dotyczy sytuacji społecznej seniorów. Chodzi o kwestię zapewnienia owym osobom bezpieczeństwa. Osoby starsze bardzo często są narażone na oszustwa, kradzieże, wyłudzenia. Bardzo często padają ofiarami przestępstw. Czy osoby starsze, które zamieszkują samotnie lub we wspólnych gospodarstwach domowych, które są złożone tylko z seniorów, mogą liczyć na wprowadzenie instrumentów, które będą zwiększały ich poczucie bezpieczeństwa pod tym względem? Czy ministerstwo w ogóle planuje wprowadzenie, podjęcie działań w tym obszarze? Są to pytania do ministra rodziny i polityki społecznej.

Mam jeszcze pytanie dotyczące informacji przedstawionej przez ministra infrastruktury. Być może nie będzie możliwa odpowiedź od razu podczas posiedzenia Komisji. Gdyby tak było, poproszę o odpowiedź na piśmie. Przede wszystkim jestem ciekawa, czy ministerstwo dysponuje danymi dotyczącymi korzystania z kolei przez osoby powyżej sześćdziesiątego roku życia. Jak wyglądają owe statystyki? Jeżeli ministerstwo ma takie dane, jestem ciekawa, jak państwo to mierzą. Przydałby się tutaj opis metodologii.

Myślę, że ciekawe dla nas wszystkich będzie to, ilu seniorów w różnych przedziałach wiekowych korzysta z tego rodzaju transportu. Kluczowe jest to z tego powodu, że takie dane pozwolą ocenić, czy oferta kolei jest dla starszych osób zachęcająca. Pomimo wszelkich udogodnień, dostosowania infrastruktury dla potrzeb osób starszych, osób niepełnosprawnych osoby starsze wcale tak często nie korzystają z kolei. Myślę, że dane statystyczne pozwoliłyby faktycznie to ocenić. Pani przewodnicząca mówiła o programach dworcowych, infrastrukturalnych. Oczywiście jest to potrzebne, tak samo jak program,

który pozwala niwelować chociażby wszelkiego rodzaju problemy z poruszaniem się dla osób z niepełnosprawnościami. One także w dużej mierze dotykają osób starszych, wobec czego działania infrastrukturalne z pewnością są ważne.

Mam też pytanie o monitoring dostępności komunikacji publicznej dla mieszkańców małych gmin wiejskich, ponieważ gminy wiejskie, które są położone w oddaleniu od miast, bardzo często mają ograniczone połączenia komunikacyjne. Oczywiście pan minister mówił o tym, że organizatorem transportu na tych terenach są jednostki samorządu terytorialnego. Ponieważ jednak samorządy nie zawsze organizują transport, nie zawsze chcą go wprowadzać, nawet pomimo rozwiązań, o których mówił pan minister, interesuje mnie, czy ministerstwo rozważa jakieś nowe rozwiązania w tym obszarze.

W kontekście Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych chciałabym jeszcze dopytać, ponieważ pan minister wspominał, że wyższa dopłata zostanie utrzymana. Bardzo się cieszę z tego tytułu. Czy państwo rozważali, rozważają wprowadzenie umów wieloletnich na wprowadzane tego rodzaju nowe połączenia? Samorządy często mówiły o takim rozwiązaniu, że pozwoli im ono tworzyć stabilną ofertę, a nie tylko z roku na rok. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Jeżeli chodzi o kwestie bezpieczeństwa seniorów, pozwolę sobie tylko dopowiedzieć, że są to sprawy niezwykle ważne dla Komisji Polityki Senioralnej. Mówiła pani tutaj o metodach na wnuczka, o metodach różnych wyłudzeń. Teraz, w okresie pandemii, niestety pojawiły się nowe metody żerowania na otwartości, łatwowierności, wrażliwości seniorów. Bardzo szerokie działania w tym zakresie prowadzi Policja. Z całą pewnością będziemy prosić również o taką informację. Odbył się specjalny panel, bardzo szeroko dyskutowany, poświęcony właśnie bezpieczeństwu seniorów w ramach kolejnego Forum Wizja Rozwoju w Gdyni. Miałam przyjemność uczestniczyć w tymże panelu. Były tam zaprezentowane bardzo ciekawe rozwiązania wprowadzone przez różne komendy Policji w kraju, które mają naprawdę dobre doświadczenia w tym zakresie. Jest to jedna kwestia.

Jeżeli z kolei chodzi o kwestię dostosowania, pan minister Weber z pewnością będzie o tym mówił, chciałabym jednak zauważyć, że od poprzedniej kadencji trwają szeroko zakrojone remonty peronów prowadzone przez PKP PLK. Mówię o peronach dworcowych. Są to remonty w zakresie dostosowania do wymogów Unii Europejskiej, także do wymogów osób z niepełnosprawnościami, w tym osób starszych. Chodzi o podniesienie wysokości peronów, po to żeby seniorom, osobom z niepełnosprawnościami, także osobom z małymi dziećmi było łatwiej wsiadać do pociągu.

Oczywiście za chwilkę oddam głos panom ministrom. Zapytam tylko sekretariat Komisji, czy są jeszcze jakieś zgłoszenia z pytaniami. Na chwilę obecną nie ma. Poproszę uprzejmie o odpowiedź na pytania pani wiceprzewodniczącej. Jeżeli można, pan minister Szwed jako pierwszy.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, myślałem, że moi koledzy, którzy przedstawiali propozycje poszczególnych resortów, będą wiodącymi, dlatego że ja jestem na każdym posiedzeniu Komisji Polityki Senioralnej, niemiej pytanie było do mnie. Po to, żeby odnieść się do pytania dotyczącego walki z ubóstwem wśród osób starszych, musielibyśmy odbyć tutaj szerszą debatę. Dane, które przedstawialiśmy państwu w materiałach, wskazują, że w ostatnich latach problem ubóstwa wśród osób starszych zmniejsza się, co nie oznacza, że go zlikwidowaliśmy. Oczywiście problem pozostaje, jak powiedziała pani przewodnicząca, szczególnie wśród osób samotnych. Wiemy, że jest taki problem.

Warto przypomnieć, o czym też wielokrotnie mówiliśmy, działania, które podejmujemy, jeżeli chodzi o bezpośrednie wsparcie osób starszych. Po raz kolejny przypomnijmy o trzynastej i czternastej emeryturze. Jest to duży zastrzyk środków. W tym roku na te dwa działania, na trzynastą i czternastą emeryturę wydatkujemy prawie 23 mld zł. Jeżeli dołączymy do tego waloryzację, która w tym roku jest na wyższym poziomie, chociaż mniej dotyczy ona osób o niższych dochodach, to łącznie środki na owe trzy działa-

nia w tym roku wyniosą 36 mld zł. Porównując to do roku 2015 – jest to dziesięciokrotny wzrost tylko w obszarze tychże trzech działań na wsparcie dla seniorów. Poprawia to ich sytuację materialną.

Oczywiście są także inne działania, o których tutaj wcześniej mówiliśmy. W skrajnych przypadkach możemy opowiedzieć o wszystkich instrumentach, które wynikają z ustawy o pomocy społecznej. Jest możliwość wspierania osób starszych poprzez zasiłki, jeżeli wymaga tego sytuacja. „Leki 70+" – to także jest ważne rozwiązanie.

Poza tym warto tutaj wspomnieć to, o czym mówiliśmy już w czasie debat na posiedzeniach Komisji, a mianowicie bardzo dobry program, jakiem jest emerytura „Mama 4+". W znaczny sposób poprawił on sytuację mam, które wychowały co najmniej czwórkę dzieci. Nie miały wypracowanego stażu, chociażby dlatego, że w tym czasie wychowywały dzieci i z tego powodu nie mogły pracować, nie miały zatem wypracowanego stażu bądź miały wypracowany staż krótszy niż uprawniający do najniższej emerytury, w przypadku kobiet wynoszący dwadzieścia lat. Dzisiaj z rozwiązania tego korzysta w Polsce ponad 62 tys. mam, które wychowały co najmniej czwórkę dzieci. Jest to świadczenie na poziomie najniższej emerytury. Jest to dobre rozwiązanie, ponieważ poprawia sytuację. W grupie tej jest także 200 ojców, którzy mogą z tego korzystać w przypadku, kiedy mama już nie żyje. Działania w tym zakresie są podejmowane.

Są programy, o których mówiłem w pierwszym wystąpieniu. Są programy „Senior+", „Aktywni+". Obserwujemy bardzo aktywny udział pań w owych programach, są one aktywniejsze niż panowie. Wyraźnie widać to czy to w spotkaniach, czy to w działaniach. Jeżeli mówimy o demografii, wiemy, że wśród osób starszych mamy zdecydowanie więcej kobiet. Kobiety żyją dłużej. Działania, które podejmujemy, musimy kształtować w tym kierunku.

Jeżeli chodzi o kwestie opieki, dodatkowych środków dla osób niesamodzielnych, warto przypomnieć o programie 500+ dla osób niesamodzielnych. Z programu tego korzysta bardzo dużo starszych osób. Jest to dopłata do najniższej emerytury. Po dodaniu kwoty 500 zł jest to kwota 1770 zł. Można skorzystać z tego mechanizmu. Ewentualnie kiedy kwota najniższej emerytury jest przekroczona, stosujemy zasadę złotówka za złotówkę. Wsparcie w tym zakresie jest dla tych, którzy są w najtrudniejszej sytuacji, a są osobami niesamodzielnymi. To także można ująć w całym tym programie.

Jeżeli popatrzylibyśmy na całą gamę wsparcia dla osób starszych, w tym dla osób, które są w najtrudniejszej sytuacji materialnej, w ramach walki z ubóstwem, skrajnym ubóstwem, w ostatnich latach zrobiliśmy dużo dobrego, ale nie oznacza to, że nie potrzeba kolejnych zmian. Mam nadzieję, że także w kwestiach polityki senioralnej pan premier Mateusz Morawiecki w najbliższą sobotę przedstawi kolejne propozycje, które będą kierowane do osób starszych. Wiemy, że przed nami duże wyzwanie, jeżeli chodzi o zabezpieczenie zarówno materialne, jak i opiekuńcze osób starszych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Poproszę o odpowiedź pana ministra Webera.

Sekretarz stanu w MI Rafał Weber:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, na pierwsze pytanie, dotyczące liczby biletów sprzedanych z ulgą trzydziesto- albo trzydziestosiedmioprocentową, odpowiem na piśmie, ponieważ aktualnie nie mam przy sobie tego typu informacji. Na tyle, na ile precyzyjnie będziemy mogli odpowiedzieć na to pytanie, zrobimy to w formie pisemnej.

Jeżeli chodzi o rozwijanie rządowego Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych – tak, mamy taki zamiar. W swojej pierwszej wypowiedzi zarysowałem, w których miejscach chcemy usprawnić ów element. Szykujemy też rozwiązania, które pozwolą również na zawieranie umów wieloletnich między organizatorem a operatorem. Zobaczymy, czy będziemy w stanie ująć od strony prawnej wieloletniość umów, jeżeli chodzi o umowę pomiędzy wojewodą a organizatorem, tych umów, na podstawie których dokonywana jest wypłata środków finansowych w ramach funduszu. Oczywiście musimy być tutaj bardzo dokładni, bardzo precyzyjni, żeby nie wylać dziecka z kąpielą, żeby z jednej strony właściwie zapisać naszą intencję, a z drugiej strony nie stworzyć jakiegoś niebezpiecznego

rozwiązania, które zablokuje drogę uzyskania środków finansowych przez inne jednostki samorządu terytorialnego.

W tej chwili skupiamy się na tym, żeby rozwijać rządowy Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. Jak powiedziałem, z roku na rok powstaje coraz więcej linii autobusowych użyteczności publicznej, coraz więcej linii, które są dofinansowywane przez fundusz. Mija pierwszy kwartał roku 2021, a już w dwóch województwach był kolejny nabór. Zainteresowanie samorządów jest coraz większe. Mamy nadzieję, że po poprawieniu narzędzia poprzez jego ulepszenie, usprawnienie zainteresowanie będzie jeszcze większe.

W czasie COVID-u zauważyliśmy, że linie komercyjne, te linie, które funkcjonowały dlatego, że przewoźnicy na nich zarabiali, funkcjonowały dlatego, że liczba pasażerów pozwalała na przychody, które gwarantowały zysk, w dużej części zostały ograniczone. Nie było klientów, nie było pasażerów, nie było sprzedaży biletów – dostępność komunikacyjna malała. Natomiast linie użyteczności publicznej, które były wsparte ze środków rządowych, utrzymywały się. Oczywiście w pewnych miejscach były ograniczane, natomiast co do zasady utrzymywały się właśnie dzięki temu, że była przewidywalność środków finansowych, stabilność wypłaty. Pozwalało to na to, żeby utrzymywać zdolność przewozową na liniach użyteczności publicznej.

W swoich wypowiedziach, pani przewodnicząca, szanowni państwo, nie podnieśliśmy jednego dosyć istotnego z punktu widzenia dostępności transportowej tematu, a mianowicie tematu inwestycji infrastrukturalnych. Nie mówiłem w swojej wypowiedzi o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg, który wcześniej nazywał się Funduszem Dróg Samorządowych. Jest to to narzędzie, które wspiera budownictwo drogowe w gminach, w powiatach, jak również na poziomie wojewódzkim. W ramach funduszu tylko w ciągu dwóch lat, w roku 2019 i w roku 2020, wydaliśmy 9,3 mld zł. W ramach owych środków jest modernizowanych ponad 10 tys. kilometrów dróg, czy to gminnych, czy to powiatowych. W roku 2021 właśnie na drogi gminne i powiatowe trafi kolejna kwota 3,2 mld zł.

W tej chwili przez wojewodów jest realizowany kolejny nabór, w ramach którego można uzyskać środki finansowe na poprawę przejść dla pieszych, doświetlenie przejść dla pieszych, odpowiednie oznakowanie, poprawę otoczenia przejścia dla pieszych między innymi pod kątem przepisów, które wspólnie prowadziliśmy, a które dają pierwszeństwo pieszym w momencie wchodzenia na jezdnię. W ciągu najbliższych tygodni będziemy ogłaszać kolejny nabór, tym razem na budownictwo w ciągach dróg wojewódzkich, na budowę obwodnic w ciągach dróg wojewódzkich.

Krótko mówiąc, wsparcie inwestycji w miejscowościach wiejskich jest naprawdę bardzo duże. Jeszcze nigdy z taką łatwością nie można było sięgać po rządowe środki na inwestycje drogowe. To także jest bardzo istotne, jeżeli mówimy o dostępności komunikacyjnej, jeżeli mówimy o zmianie jakościowej, jeżeli chodzi o usługi transportowe, które są realizowane również w miejscowościach wiejskich.

Rzecz ma się podobnie, jeżeli chodzi o inwestycje kolejowe. Modernizujemy szlaki kolejowe. O programie dworcowym pani przewodnicząca Joanna Borowiak już mówiła. Samorządowcom, który zdiagnozowali swoje potrzeby, oddaliśmy narzędzie w postaci programu „Kolej+”. Mam nadzieję, że potrzeby te, przynajmniej w części, ponieważ jest ich naprawdę bardzo dużo, zostaną zrealizowane. Na wniosek pana prezydenta Andrzeja Dudy będziemy realizować program budowy, modernizacji przystanków kolejowych, tak żeby z jednej strony było ich więcej, a z drugiej strony żeby dostępność do nich dla osób niepełnosprawnych czy osób starszych była jeszcze większa. Są inwestycje w mniejszych miejscowościach, w miejscowościach wiejskich, inwestycje, które polepszają infrastrukturę i drogową, i kolejową. To wszystko oczywiście w pozytywny sposób wpływa na jakość transportu zbiorowego. Nadal będziemy szli w tym kierunku. Chcemy, żeby polska wieś rozwijała się systemowo, systematycznie, żeby rozwijała się w wielu obszarach, w obszarze społecznym, ale także w obszarze infrastrukturalnym. W tym kierunku zmierzają działania Ministerstwa Infrastruktury. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Zmiany, o których mówił pan minister, są już widoczne, są namacalne w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich. Szczególnie jeżeli chodzi o Fundusz Dróg Samorządowych, każdy dokładnie widzi w swoim regionie, jak zmienia się infrastruktura drogowa. Szczególnie w miejscach, w których powstały nowe połączenia drogowe, jest to niezwykle istotne. Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Mam pytanie do pana ministra Giżyńskiego. Panie ministrze, w kontekście projektu dotyczącego gospodarstw opiekuńczych chciałabym zapytać, na kiedy planowana jest finalizacja prac. Kiedy możemy poznać informacje dotyczące podsumowania projektu w województwie kujawsko-pomorskim? Kiedy będzie finał prac nad projektem gospodarstw opiekuńczych? Myślę, że jest to dobry projekt, projekt, który okaże się projektem oczekiwanym na obszarach wiejskich.

Sekretarz stanu w MRiRW Szymon Giżyński:

Dziękuję uprzejmie, pani przewodnicząca, za możliwość powiedzenia tutaj jeszcze jednego bardzo ważnego komunikatu. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi względem tematyki senioralnej, losu seniorów na wsi ma szczególne powinności. Jednocześnie jest też tak, że nie dysponujemy pewnymi środkami z racji takich ministerstw, które definiują swoją rolę na obszarach wiejskich i dysponują środkami. Panowie ministrowie znakomicie zaprezentowali zarówno wielką kreatywność, jak i idące za tą kreatywnością pewne możliwości.

My występujemy w co najmniej podwójnej roli. Z jednej strony mówiłem o tym w kontekście Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i kilku innych rzeczy. Wszędzie tam, gdzie coś mamy w ręku instytucjonalnie, gdzie mamy jakąś strukturę, jakąś instytucję, jakieś umocowanie prawne, tam wykorzystujemy to podobnie, na kształt tego, co zaprezentowali pan minister Szwed czy pan minister Weber. Myślę jednak, że w dalszym ciągu jest potrzebna refleksja całościowa, penetracja problematyki senioralnej wraz z własnym kreatywnym udziałem tych środowisk społecznych, organizacji, które opiekują się seniorami, przemawiają w ich imieniu. Nie do przecenienia jest istotna rola uczonych, pracowników nauki, rozmaitych katedr, instytucji, które zajmują się sprawami seniorów. Tutaj można mieć bardzo dużo praktycznych inspiracji, jednocześnie niezwykle mocno powiązanych z koniecznościami, które seniorzy rozpoznają jako najważniejsze, najistotniejsze dla siebie do realizacji.

Od kilku tygodni pracujemy nad konstrukcją zespołu. Prace są już zaawansowane. Niedługo zespół ten ogłosimy światu. Na razie roboczo nazywa się on zespołem do spraw podnoszenia jakości życia seniorów w środowisku wiejskim. Trudno lepiej wyrazić wprost intencje i cele, którym zespół ten będzie służyć. Oczywiście jeden walor przesądzi tutaj o sensowności tegoż pomysłu, o pracach zespołu, a mianowicie jego absolutna praktyczność. Chodzi o takie pomysły, takie akcje, które będą miały dobroczynne praktyczne zastosowanie i skutki.

Przechodząc do pytania pani przewodniczącej, w słowie wstępnym zaprezentowałem, awizowałem gospodarstwo opiekuńcze, rolnictwo w wymiarze opiekuńczym, które wymaga podania opinii publicznej już w stanie… Nie ma konstrukcji prawnych, które od początku byłyby doskonałe. Cały proces legislacyjny służy temu, żeby nawet dobre pomysły zaprezentować opinii publicznej i społeczeństwu w optymalnym stanie, takim, który w konkretnym momencie, w konkretnych uwarunkowaniach jest po prostu najlepszy. Dlatego mając tyle zrobionych, przemyślanych, przygotowanych rzeczy, jesteśmy całkowicie mobilizowani przekonaniem, że to, co zaprezentujemy w rozwiązaniach, które przecież będą miały charakter precedensowy, początkowy… Są to pewne innowacje, których do tej pory nie było, nie było przynajmniej w wymiarze strukturalnym, w wymiarze, śmiało można rzec, ustrojowym. To nie będzie pilotaż. Być może jakieś minimalne dawki będą konieczne, żeby to zrobić, może nie wszystko na raz, ale jeżeli będzie to rozwiązanie prawne, będzie dotyczyło całej ojczyzny, całego obszaru zagadnień. Muszą to być rozwiązania całościowe, zamknięte, które będą funkcjonowały zgodnie ze swoim przeznaczeniem.

Nie to, że się nie spieszymy, tylko jesteśmy realistami. Jeszcze raz upewniłem się u pana dyrektora, że jeżeli uda się zamknąć sprawę do końca roku, to będziemy bardzo usatysfakcjonowani. Realizm połączymy z determinacją. To możemy państwu, pani przewodniczącej, państwu posłankom i posłom, zadeklarować. Myślę, że zespół do spraw podnoszenia jakości życia seniorów w środowisku wiejskim w tym dziele, które awizowaliśmy, bardzo nam pomoże.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Myślę, że połączenie realizmu z determinacją zawsze daje najlepsze rezultaty. Jest to dobra wiadomość, że do końca roku projekt może się udać. Bardzo cieszy także powołanie zespołu w resorcie rolnictwa i rozwoju wsi, dlatego że seniorzy z obszarów wiejskich, rolnicy, chociaż nie tylko, wymagają przecież szczególnej uwagi. Bardzo dziękuję.

Wiem, że o głos prosił również stały doradca Komisji pan doktor Rafał Sapuła. Panie doktorze, bardzo proszę.

Stały doradca Komisji Rafał Sapuła:

Dziękuję bardzo. Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, w nawiązaniu do informacji przedstawionej przez pana ministra Szweda dotyczącej, opierającej się na materiałach Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na temat wsparcia osób niepełnosprawnych chciałbym podkreślić bardzo dużą praktyczność ustawy z 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, która rzeczywiście znacznie podnosi poziom wsparcia dla osób niepełnosprawnych, szczególnie w zakresie zniesionych okresów użytkowania wyrobów medycznych, korzystania poza kolejnością z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych czy zniesionych limitów finansowania rehabilitacji.

Chciałbym jeszcze wspomnieć o bardzo ciekawym drugim programie, który zresztą wpisuje się także w działania prowadzone przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Jest to program realizowany w ramach Funduszu Solidarnościowego, a mianowicie program „Świadczenia medyczne Narodowego Funduszu Zdrowia dla osób niepełnosprawnych na lata 2020–2021", który pozwala wrócić osobom niepełnosprawnym z lekkim i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności do aktywności społecznej, pozwala na zmniejszenie barier, kontynuację nauki. Tutaj jako lekarz chciałbym bardzo podziękować w imieniu osób niepełnosprawnych za tenże program, dlatego że zarówno mieszkańcy miast, jak i mieszkańcy wsi korzystają z tego programu. Chciałbym także podkreślić bardzo duże zaangażowanie funduszu, przynajmniej na przykładzie Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, w realizację programu. Program wszedł w życie, realizujemy go na terenie naszego województwa. Wpisuje się on także w postanowienia konwencji o prawach osób niepełnosprawnych z 2006 r., podobnie zresztą jak to, o czym mówił pan minister infrastruktury, czyli rozwój infrastruktury drogowej, kolejowej, która wspiera możliwość dotarcia, dostępność osób starszych, niepełnosprawnych do wszelkich dóbr, do życia społecznego. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie doktorze, za ten głos.

Szanowni państwo, stwierdzam, że Komisja Polityki Senioralnej przyjęła do wiadomości informacje Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Infrastruktury. Bardzo dziękuję wszystkim państwu za udział w posiedzeniu Komisji.

Informuję, że porządek dzienny został wyczerpany. Zamykam posiedzenie Komisji Polityki Senioralnej. Bardzo dziękuję.

Sekretarz stanu w MI Rafał Weber:

Dziękuję. Dobrego, spokojnego wieczoru życzę wszystkim państwu.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękujemy bardzo.

Stały doradca Komisji Katarzyna Wieczorowska-Tobis:
Bardzo dziękuję. Pozdrawiam. Wszystkiego dobrego.

Stały doradca Komisji Rafał Sapuła:
Ja również bardzo dziękuję. Wszystkiego dobrego. Dobranoc.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):
Dobranoc.